

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Feloldás szerkesztő háborúban lévő alatt a szerkesztésért felelős:
PURJESZ MÓR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-tér 2., telefon-száma: 134.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VILÁGON:
Egész évre 14 korona. Hegyed évre 3 kor. 50
Fél évre 7 " " Eghóna " 40

A világháború.

Makó, aug. 6.

Bereg megyéből és Ungból ki-
verték már az orosz s most fo-
lyik velük Máramaros megyében a
küzdelem. Csapatok számban
falsúlyban vannak s a legkedve-
zőbb pozícióban vannak föl a köz-
delmet, úgy hogy minden remény
jogosult arra, hogy néhány nap
alatt ott is végzünk velük s ezzel
az egész betörést kizárjuk, mely az
oroszoknak nagy vérdíjazásba
került, dicseletlenül véget ért, anél-
kül, hogy valami eredményt is
járt volna. Hisz az országban nem
keltett nyugtalanságot s éppen
csak a közvetlenül veszélyeztetett
helyeket lakoltatta ki a hatóság.
De mihielyt az oroszok onnan ki-
takarodnak, a lakosság ismét
vissza fog térni, mint ahogy Be-
reg megyébe és Ung megyébe is
jórészt már mind visszatért.

Nyilvánvaló, hogy az egész be-
törést csak azért rendezte az
orosz hadvezetőség, hogy leplezze
azi, ami most a galiciai harctéren
lörténik. Mert ott most nagy és
elhatározó események kharóbban
áulnak. Abban az üdvözítő távirat-
ban, melyben Frigyes főherceg
tegnap a hadsereg jókívánásait
toimácsolta az uralkodónak, súlyos
az, hogy a király névnapján veték
fői csapatok s a szövetséges né-
met csapatok az offenzívát az
északi harctéren az oroszok ellen.
A Galiciában megkezdődött gi-
gászi küzdelem egy késő éjszakai
hivatalos jelentés szerint már is
eredményekkel járt s abból, hogy
egy megbízható jelentés szerint
hírek érkeztek a főhadiszállásra,
hogy az orosz haderők visszavo-
nulóban vannak Bukovinában,
ajélhető, hogy haderőknék ez az
új offenzívája feltétlenül érezhető
nyomást gyakorolt a Galiciában
ülő orosz hadseregre. Ennek le-
plezője akart lenni az orosz be-
törés néhány északi megyénkbe, de
ennek semmi komoly jelentősége
nincs s ez nem fog befolyást gy-
akorolni a harctéri eseményekre.
Kelletlen incidens az egész s
ha teljes szívetlenség is együtt
azokkal a szerencsétlen honfirt-
sainkkal, akiknek szép otthonát az
orosz hordák fölgynujították, ezek a
házak újra föl fognak épülni, mert
néhány nap múlva már csak az
üszkös falak fogják mutatni, hogy
arra felé oroszok jártak.

Mialatt mi az oroszok ellen a
döntő csapásra készülünk, azalatt
a francia és belga harctéren az
események utolsó jelenetei ját-
szódtak le. Huszonhárom napja
folyik már a küzdelem a német és
a francia hadsereg közt s ma
már a hivatalos francia jelentések
is bevallják, hogy a francia offen-
ziva megfört s hogy a német had-
seregeknek egy a jobb, mint a bal-

szárnya előnyomulóban van. Anwer-
pen is, ez az utolsó belga erőd
végnaplalt éli s ha mindaz, amitől
már csak napok vázolatnak el
bennünket, végbement, akkor egy-
szerre meg fog változni az egész
helyzet. A németeknek óriási
erői szabadulnak fel s ezzel az
oroszok sorsa is meg lesz pecsé-
telve. Végre is már eddig elveszi-
tettek egy fél millió embert s több
mint ezer ágyút, azt még ok sem
tudják pótolni. Tulejdonképen ed-
dig semmi eredménye nem volt
vált az óriási orosz erőfejlesztésnek.
Galiciában két ízben próbálták

meg, hogy áttörjék az osztrák-
magyar hadsereget s ma sem
tudtak más pozíciót elfoglalni, mint
amelyent mi önként feladunk.
Kelet Poroszországban is az a
nagy garra megindult újabb orosz
akció mely a Suvalki tartomány
visszatárolására irányult, teljes
kudarccal végződött. Így tehát
valójában úgy áll a helyzet, hogy
a hármass ántán egyetlen sikert
sem tud felmutatni, dacára annak,
hogy ő volt az, amely győzelme
biztos reményében a világot bele-
kényeztetette ebbe a borzasztó
háborúba.

dékeit a Kárpátok szorosán ke-
resztül, hogy szerzetforgácsolták ez-
zel az osztrák és magyar haderőt.
Mintán ez is balul ütött ki, a most
megkezdett osztrák-magyar és né-
met offenzíva folytán kényyszerítve
vannak a harcot a szövetségesek
által kiválasztott és előkészített ha-
tárok között folytatni.

Az orosz betörés.

A Budapesti Tudósító Hírlékes
helyről a következő közleményt
kapta: A Máramarosban lévő
orosz csapatok a mai nap nem
tettek kísérletet arra, hogy előbbre
nyomuljanak. A csapatainkhoz
küldött megerősítések, amelyeknek
egy része tegnap még utban volt,
ma már teljes számban rendelté-
tésük helyére érkeztek. Így tehát
bizton remélhető, hogy a még
Máramaroszigeten lévő orosz csa-
pat, amelyen kívül már egyetlen
orosz katona sem áll magyar ter-
ritéren, szintén nagyon rövid idő
múlva ki fog szorítani az ország-
ból.

Az oroszok veresége Suvalki mellett.

Königsberg, okt. 6.

A königsbergi helyettes főparancs-
nok az oroszok felett aratott győze-
lem hírének kiegészítésül még a
következőket jelenti: Az oroszokat a
Suvalki melletti október 1-én és 2-án
vivott kétnapos csatában teljesen
megvertük. Az oroszok 8000 foglyot,
8 ágyút, köztük egy nehéz ütőgépet,
sok gépfegyvert és lovat vesztettek.

Az új orosz Njemen- sereg pusztulása.

Berlin, okt. 6.

A „Vossische Zeitung“ hadüldö-
sítője jelenti a keleti főhadiszállás-
ról: Mivel ugyanaz a vezér áll a
keleti operációs hadsereg élén,
mint a keletporoszországi győzel-
mek idején és minthogy ugyan-
azok a csapatok követik hős ve-
zérüket, feltétlenül biztos, hogy
ugyanolyan sikert fognak elérni,
mint amelyeket eddig kivetk.

Látszólag a régi Njemen és
Vilna seregek egyes töredékek,
megerősítve más csapatrészekkel,
ismét egyesültek és a hadművele-
tekre készen állanak. Ezek azok a
csapatok, amelyek a Njemen át
megkezdtek az előnyomulást. Biz-
tosra vehetjük, hogy az új Njemen-
sereg ugyanolyan sorsra fog jutni,
mint a régi Njemen és Vilna se-
reg együttvéve a keleti porosz
harctéren. A kezdet jól indul.

Döntő csata előtt.

Órák kérdése a szövetséges hadak egyesülése.

Győzelem fogja koszoruzni a két nagy tábor egyesülését.

A mai nap a kisebb csatározá-
sok napja volt. Máramarosban az
oroszok ellen, délen a szerbek
ellen folytak kisebb csatározások.
Pönt azonban az északi harctéren

még most is folyik a szövetségi
hadak elhelyezkedése a nagy,
döntő csatára.
Mai híreink a következők:

Az orosz harctérről.

Új offenzívánk Galiciában.

A „Berliner Tagblatt“ a galiciai
sajtószállásra küldött tudósítója a
következő tudósítását küldte a harc-
térről lapjának:

Galiciai földön kezdetét vette
a küzdelem harmadik része. Az
utóbbi két hétben az osztrák és
magyar hadseregek a San-vonal
mögött, erős új pozícióknak védel-
me alatt sikerült a legnagyobb
nyugalomban állatnia magát mun-
cióval és élelmiszerekkel. Ezzel
egyidejűleg a csapatok állományát
nagy tartalékkal is növelték. Az
oroszok, kimerültségük és munició-
pazarlásuk folytán, nem jöttek át
Galiciának önként átengedett terü-
leteiről. Ezenkívül a hetek óta
tartó eső, amely az orosz hadse-
reg had-lápkerejét, Siedlicet és Po-
doliát valóságos mocsárrá változ-

tatta át, megnehezítette az orosz
hadsereg élemezését. Ennek kö-
vetkeztében az oroszok, a német
csapatok felvonulásával szemben
későn kezdtek meg operációkat
és így ezek hatástalanok marad-
tak. Most már a német hadsereg
kezelébe került az osztrák és ma-
gyar hadseregek, amely ebben a
reménységben tartotta föl egy hó-
napon keresztül az ellene koncen-
trált és számbelileg is sokkal na-
gyobb orosz főerőnek lökését és
kétszer hiansította meg annak ter-
veit keresztülvételét. Az or-
szok, minthogy képtelenek voltak
megakadályozni a rájuk néző vég-
zetes egyesülést, megkísérelték
stratégiaiilag eddig teljesen jelen-
tételen betörésekkel nyugtalaní-
tani Magyarországot észak-keleti vi-

Ötven ágyút zsákmányoltak a marosvásárhelyi tűzerek.

Marosvásárhely, okt. 6.

A Lemberg körül lefolyt nagy csatából most érkezik örvendő diadalhíre a marosvásárhelyi 5-ik honvéd tábori ágyúezred hősiességének és zsákmányolásának. Tűzereink itthonmaradt légénysége előtt napiparancsban hirdették ki a következőt:

A marosvásárhelyi ötödik honvéd tábori ágyúezred a Lemberg előtt lefolyt hatnapos csatában, amelyben az erdélyi hadtest többi csapataival vett részt, hősiességgel és tüntetve ki magát és az oroszoktól ötven ágyút zsákmányolt.

Ossoviéc bombázása.

Berlin, okt. 6.

A londoni Morningpost szentpétervári tudósítója jelent: A német csapatok egyre bombázzák Ossoviéc orosz erődjét. A harc kimenetelére ma még bizonytalan. Az erődítés azonban még a legrosszabb esetekben is teljesítette feladatát, amely színdísz szerint abban áll, hogy a németeket feltartsa mindaddig, amíg az orosz csapatok központozásukat megőrzik. Az idézett lap szentpétervári tudósítója kijelenti, hogy a németeknek Oroszországba való benyomulása teljesen céltalan.

Hadműveleteink sikere

Grác, okt. 6.

A „Tagesspost“ katonai munkatársa a háborús helyzetről, a többi között, a következőket írja: A szövetséges hadseregek hadműveletet a Visztula mindkét partján sikeresen haladnak előre. A támadások a szerbek megadását hadállásai ellen folyamatban vannak. A legnagyobb nehézségek között odaszállított nehéz tüzérség már eddig is kedvező eredményeket ért el.

Pánik Varsóban és Lodzban.

Krakó, okt. 6.

A Cas egy Varsóból Krakóba érkezett személyiségtől arról értesül, hogy Hindenburg tábornok hadseregének Suwalka és Lomsza térséget előhatárolása nagy pánikot idézett elő Varsóban. Az orosz állami bank varsói fiókja Moszkvába menekült. A varsói és lodzi gyári üzemeket bezárták.

Elesett Antwerpen külső erődvonala.

Amsterdam, okt. 6.

A Telegraf e hó 3-ik keltevel jelent Antwerpenből: A helyzet rendkívül kritikus. Hivatalosan jelentik, hogy a külső erődvonala elesett. A hangulat a városban igen nyomott. Ma próklatációt tartottak, melyben felhívják a lakosságot, hogy viselkedjen nyugodtan. Attól tartanak, hogy a vízvezeték az ellenség elpusztítja.

Londonban óriási rámtületet keltett az, hogy a németek kereszt-

töltötték Antwerpen külső erőd-vonalát. Az angol lapok tiltakoznak a külső erődök elesését és csak a Nethe folyónál végbement átközetről számolnak be, mely alkalommal a belgák a német tüzérség ellenállhatatlan támadása után kénytelenek voltak visszavonulni. Az angol tüzérségben különösen ismertik Antwerpen jelentőségét és joggal féltik tőle, hogy a németek a Scheide torkolatát egy második Wilhelmshavenné alakítsák és a szigetországot a tenger felől nyugtalanítsák. A londoni lapok ezzel akarják Hollandiát a semlegességből kivágnak, hogy Antwerpen kapitulációja véget vet a hollandok uralkodásának az alsó Scheide fölött.

Antwerpenből a belga várpáncsoportoktól érkezett jelentés szerint a németek oldalán a támadásban részt vesznek az osztrák-magyar motoros létegek is.

Mérenylet Péter király ellen.

Bécs, okt. 6.

Egyik litván lap jelentése szerint görög lapok hírt adnak arról, hogy a szerb csapatok eddigi veresége Péter királyra még benyomulást keletkezett. A király lelki egyensúlyát országának rettentős helyzete teljesen meggingatja. A napokban Péter király ellen mérenyletet terveztek, amelyet csak a véletlen folytán sikerült megakadályozni. A király szeptember 25-én Prizredbe menekült és avval a kéréssel fordult a görög udvarhoz, hogy engedjék meg neki egy görög szigetet való átutazását. A király menekülését az indokolja meg, hogy régi betegsége gyógyulásra vár.

Szerb és bolgár bandák harca.

Szófia, okt. 6.

Időközben jelentések szerint a szerbek M. cedóniában a rend fenntartását szerb bandákra bízták, amelyek azonban rettentően anyagtalanok a lakosságot. Macedónia egyes részeiben harcokra került a sor a szerb és bolgár bandák között.

Szerb dum-dum.

Bécsből jelentik: A Reichspost cikkei megbizható helyről úgy értesül, hogy csapataink Szerbiában állami és magánrakétákban megmennyiségű fegyvert és lőszerrel találak, köztük igen sok leeresztett hegyi lövedék, vagyis dum-dum lövedék. Az egyik rakétában négy orosz bombát, ugyanevezett porózgépét találtak.

Egy hős hadnagy.

Szerajevó, okt. 6.

A 68. gyalogezred parancsnoka a következő ezredparancsot adta ki:

Végi Imre a 68. gyalogezred hadnagya önként ajánkozott arra, hogy a csapatra bízott feladat megvalósítása céljából az ellenséggel határozottan folytatja és az ellenség készülődjései felkerül. Örülök, hogy ennek az odaadó kötelesség teljesítésétől áthatott tiszt-

nek egyelőre egész ezredem nevében köszönetemet és elismerésemet kifejezhetem, Bakalcz, alezredes.

Románia magatartása

Berlin, okt. 6.

Mint a Lokalanzeigernek jelentik, Bukarestből, a román trónörökös mindazokat a ruszofil híreszteléseket és érveléseket, amelyek szerint a király és a trónörökös között nézeteltérés forog fenn politikai tekintetben, kétségbevonhatatlannul megcáfolta. Kinyilatkoztatta ugyanis, hogy ha a ruszofilok arra gondolnak, hogy a király lemondásával csatlakozzanak az entente hatalmakhoz, tudniok kell azt is, hogy ebben az esetben nem követi nagybátyját a trónon.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár: Október. 7. Szörda. Róm. kath. Ágoston áld. Protestáns Ágoston áld. Görög Orosz szept. 24. Tekla sz. vt. Nap kel 6 óra 6 percek, nyugszik 5 óra 28 percek.

Időjárás. Változókönyv és hűvös idő várható, helyenként csapadékkal. Sürgönyprognózis: Változókönyv, hűvös, elváltva csapadék. Déli hőmérséklet: 16-5 C.

A katonai ügyi osztály felhívása Felhívja a katonai ügyosztályt mindazon idősebb népfelkeltőket is, akik katonák nem voltak a állítási kötelezettség alatt nem állanak, apóli és földmunkára önként ajánkoznak, azok 1914. évi október hó 10-ig a város katonai ügyi hivatalnál személyesen jelentkezzenek. A bevonulás 1914. évi október hó 15-én történik.

Uj lóosztályozás Makón. Makó város állományának újraosztályozása elrendeltetvén, felhívják a lótulajdonosok, hogy lovaikat osztályozás végett és pedig a város belterületén lakó lótulajdonosok a folyó évi október hó 10-én szombaton, a külterületen, vagyis a tanyán lakó lótulajdonosok folyó évi október hó 11-én, vasárnap reggeli 7 órára az állatvásártérre (a járhatósági hivatal előtt) vezessék elő. Azok a lovak, melyek 4 éven alól vannak, vemhes és szoptatóis kanéik, továbbá, melyeket betegség, vagy valamilyen járvány elhurocolásának veszélye miatt nem lehet, vagy nem szabad az istállóból kiviezeni, végre az állami kincstári s mentelmi tenyésztés elővezetés alól mentesek. Aki lovaikat a fenti időre igazolatlanul elő nem vezetik, 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

A gazdák és a háború. A háborús helyzet egyik természetes következménye volt, hogy a hadvezetőség lefoglalta a lóállomány jelentékeny részét a maga szükségleteinek kielégítésére. A miniszterium a gazdaságosságától átvett lovakért és kosokért járó összeget most utalta ki körülből kétszázmilliónyi korona összegben. A kormány egyúttal figyelmeztette az érdekelteket, hogy a kezükhez jutó nagyobb összegeket ne felejtik el, hanem elsősorban állatállományuk kiegészítésére fordítsák, illetve helyezik takarékbba, miután az újabb betétekre a moratórium már nem terjed ki.

A vidéki pénzüzetek helyzete. A háborús állapot az vidéki bankok és takarékpénztárak tevékenységét mindenesetre korlátozták, szorosossá azonban nem bénították meg. A makói pénzüzetek javarésze szolid

üzle politikájával olyan tartalékokat tudott gyűjteni, hogy a rendkívüli időköt aránylag nyugodtan és zavartalanul viselik. A háború kitörése óta — az első izgalmas napokat leszámítva, — a köz nésg sehol sem eszközölt nagyobb kivételeket, sőt a makói bankok betétállománya, ép úgy, mint a lóvárosiaké, az utolsó hetek során jelentékenyen szaporodott, ép ezért eddig semmiféle központi akcióra nem volt szükség és a pénzüzetek szerre az országban a maguk erejére és tőkékire utalva, fennakadás nélkül teljesítik hivatásukat.

Tisztelettel értesitem a szülőket és gyámokat, hogy az őszi táncanfolyamot október hó 20-án megkezdem. Barátkozni bármikor lehet, Barcsay-utcai házamnál.

Tisztelettel:
Érdeky József,
okl. táncanító.

Ujabb tisztújítás a városnál.

Mikor választják az új rendőr alkaptányt?

A múlt hó 23-án volt nálunk az általános tisztújítás, amikor az egyik rendőralkaptányi állásra a képviselőtestület többsége Paulizer Dezső dr. gyakori ügyvédet választotta meg. Paulizer Dezső állítólag mindjárt megválasztása után lemondott a rendőri tisztról, így tehát az ügyvédi foglalkozás körébe vágó szep állásról. Ugy látszik, nem tartotta meg a sem komolyan megválasztását a szép hivatást követelő állást illetőleg és nem kecskeltette át az sem, hogy a rendőrség államosítása mindjárt a háború befejezése után biztosra vehető.

Ezek után pár nappal ezelőtt egyik makói lapban, nem is abban melyben a város hirdetései közlés végett le szokta adni, a következő pályázati hirdetés jelent meg.

11988 - 1914 al.

PÁLYÁZATI HIRDETMEŒY.

A lemondás folytán üresedésbe jött Makó r. t. városi I. alkaptányi állásra pályázatot hirdetek.

A mindössze kellék: jog- vagy államudori oklevél vagy államudományi államosítása. Az állás javadalma 3600 K törzfizetés s 700 korona akbér. A fizetés a 1912. évi LVIII. t. c. értelmében a IX. fizetési osztály magasabb fokozatába való előlépés révén emelkedik. A pályázati kérvény október hó 12-ének déli 12 órájáig hivatalosán nyújtandó be. Az ezen határidőn túl bejövő kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

Pályázati lehet az ezen állás betöltésével esetleg megüresedő egyéb állásokra is. A választás napját f. évi október hó 13-ikának délelőtti 10 órájára tűztem ki.

Makó, 1914. évi október hó 3.

Hervay, alispán.

A közigazgatási életet ismerő ember előtt a közéleti „Pályázati hirdetés” nem nélkülözheti egyik-másik nemét a furcsaságoknak. Különös példaként első tekintetre az, hogy törzfizetés, illetve javadalom

gyanánt 3600 koronát helyez ki-
látásba a hirdetés, holott a IX.
fizetési osztályban a kezdő fizetés
csak 2600 korona.

Ez valószínűleg tévedés, melyet
elkövetett a hirdetés szöve-
gezője is, de lehet nyomdai hiba is.
Van azonban más hibája is a pá-
lyázati hirdetésnek, mi a helyes
közigazgatás szempontjából figyel-
men kívül nem hagyható.

Van ugyan róla igen sok em-
bernek tudomása, hogy Pulitzer
Dezso dr. lemondott állásáról, de
arról is van mindenkinek tuda-
mása, hogy a lemondás felett még
száz az illetékes képviselőtestület
nem határozott, melynél a lemon-
dás benyújtandó. Mert megessé-
tel volna az is, hogy a képviselőtes-
tület nem fogadja volna el Pulitzer
Dezso lemondását és akkor az ál-
lás nem lett volna megújírtaték
tekinthető. Természetes, akkor a
pályázati hirdetés sem lett volna
kibocsátható.

Ezek szerint meg lehet állapi-
tani, hogy a pályázati hirdetm-
nek közreadása némi bizonyos
megszokott formásgok, mi a
formásgok korában figyelmen
kívül hagyva nem szabad.

A szokás eddig az volt, hogy a
város képviselőtestülete döntött a
lemondás ügyében. Vagyis jobban
mondva minden lemondást előbb
a képviselőtestületi jelentések
be, és minden megbeszélés ál-
lása előbb meghirdették a pályá-
zatot és a pályázati kérdésszöveg be-
érkezése után kereste meg a vá-
ros a vármegye állapóját a tiszt-
újító közgyűlés kitűzése iránt.

Ezek a pályázati kérdések
közreadásánál csak a megszokott
formásgok mind mellőzve lettek.
Más különösége a pályázati hir-
detésnek az, hogy hogy benne
már a tisztújítás határideje is ki-
van fejtve és október 13-ára tűzve.
Ezek szerint meg lehet állapítani,
hogy a pályázati hirdetmények a
megszokott formásgok mellőzésével
való közreadása az nem is minő-
síthető minden tekintetben törvény-
ellenesnek, de minden esetre mégis
igen káros.

Kossuth Lajos jóslata

A próféta jóslat bevált.

Kossuth Lajos, a magyar nem-
zet atyja, a lángész csodálatos
sejtelmével több mint félszázad
előtt pontos tájékozást adta a
most bekövetkező történelmi es-
eményeknek. Hiába forgattuk a vi-
lágtörténelem lapjait, sincs példa
rá, hogy államterfú oly látnoki
erővel bepillantson nemzetének
jövőjébe. A világ egyik legnagyobb
szónoki remekművében, amelyet
Kossuth Lajos 1848. július 11-én a
a haderő megszűlése érdekében
mondott el a magyar képviselő
közgyűlésén, megdöbbentően helyes
prognozisát adta az immár folyó
eseményeknek. A nagy beszédből
ezeket a részleteket közöljük:

„... Urak, kimondom, mi-
kép érzem annak természetes
igazságát, hogy a magyar nemzet
szabad van a szabad nemzet
személtől és a nemzet nemzet
személtől van a szabad magyar
nemzetei szoros barátságos vi-
szonyban élal és együtt állal
őt a nyugati civilizáció földét.
Ezen szempontból fogunk föl a
dolgot, amidőn tesszünk első

közé számítottunk, azon perc-
ben, amelyben Németországon
lesz kivel érintkezni, azonnal
hivatalos értesítésbe bocsájt-
kozunk, szorosabb összefűzése
iránt azon barátságunk, amelyet
közünk és Németország között
főnállami óhajunk, de u. y.
hogy jogaink óvással, nem-
zeti szabadságunkból senkinek
barátságáért és senkinek feye-
getéséért miatt egy hajszálnyit is
engedjünk.

„... Hasam annyi bizonyos,
hogy a helyen millió szílván-
orosz vezénylet alatt egy tetté
való üdörütése oly perspektiva,
amely felé már a törökös is
Európa minden érdekeinek ki-
számíthatatlan konkluziója ter-
hes válszása pedig nem is
képzelték anélkül, hogy a sza-
badasági és előrelőző polgárlaso-
dás géniusz mindaddig bucsút
vegyen Európától, amíg ama
reggelig spüet saját sulya alatt
őse nem roskad. De a török-
ös megvan. I. Sándor cár ideje
őse megvan. Mi magyarok pedig
utjában állunk a déli és északi
szílván egyesülhetőségnek. Hogy
utjában állunk, az a harmadik
nagy szöglet, amelyért Európá
a magyar nemzetnek kalvái
teretnek. De egyszerűen d. kul-
eset nyúl annak megértéséhez,
miként történt, hogy a
pánczélv. izgatón haragos gy-
lölettel néztek a magyar nemzet
ifjonti erő vértörvényének nyi-
latkozását.”

És az idők nem cáfolták meg a
nagy Kossuthot! Ugy történt, a
hogy a próféta megjövendölte!

A máramarosi harcok.

Egy székely zászlóalj csodás klüzdelme.

Egy tartalékos hadnagy, aki a
Máramarosban vívott harcokban
megbecsülve Budapestre érkezett,
a növekvő részleteket mondotta
el a Körösmező és Nagybooskó
közül lefolyt harcokról:

A határ védelmére Körösmezőnél
egy megerősített gyalogzászlóaljunk
állott, négy hegyi ágyúval és két
gépfegyverrel. Székely fiúk, akiknek
hősies viselkedéséről csak a legna-
gyobb tisztelet és elismerés hangján
emlékeztünk meg. Parancsunk az
volt, hogy az ellenfél megjelenéséről
azonnal értesítsük a máramarossi-
geti parancsnokhoz és azután
várjuk be a megerősítések érkezését.
Amikor szerdán az orosz előőrsek
feltűntek, parancsnokhoz híven érte-
síteni akartuk Máramarosszigetet,
azonban legnagyobb megdöbbené-
sünkre sem a telefon, sem a táviró
nem működött. A vonalakat elvágták
a hátunk mögött. Lovasutart küld-
döttünk Máramarosszigetre, aki azon-
ban nem érkezett meg. Mivel az
ellenfél számáról biztos információnk
nem volt, megkíséreltük, hogy
mintegy 1200 főnyi csapatunkkal
feltartásassuk az oroszokat. Csak
később tudtuk meg, hogy tulerővel
állottunk szemben.

Pozícióink annyiban kedvező volt,
hogy míg mi a sejt szorosban a
vasuti töltés és az oroszok között,
előre elkészített állásokból harcoltunk
és tüszerségünk is támogatott bennün-
ket, az oroszok képtelenek voltak
tüszerségüket felvonultatni. Hihetetlen
erőfeszítéssel kísérelték meg, hogy
ágyukat felállítsák, de a mi tüszér-
ségünk mindannyiszor elpusztította
az orosz tüszereket, akiknek fedezet
nem állott rendelkezésre és a lóval
nem járható sziklák között maguknak
kellett az ágyukat vonszolni. Így
tüszerségi harc nélkül, pusztán pus-

katlizzel 17 óráig tartottunk föl az
ellenséget, amely óriás veszteségeket
szennvedett, míg a mi részünkön, ha
sokan sebesültek is meg, halottunk
kevés volt. Az oroszok kétszer szu-
ronyrohant intettek állásaink ellen,
de mindannyiszor visszavetettük
őket. Még szerdán éjjel is folyt a
haró, az oroszok egy lépésnyi teret
sem nyertek, de nekünk be kellett
látunk, hogy állásainkat a tulerővel
szemben nem tarthatjuk tovább.
Katonáink között voltak, akik több-
ször is megbecsültek, de könnyebb
sérüléseiket beköszölte, visszatértek
a harcra, ahol a szó szoros
értelmében emberre szükségünk volt.
Katonáink emberfeletti hősiessége
hiába való volt, az ellenfél túlyomó
erejével szemben. Elertük azonban
ast, hogy az ellenfél a szivós ellent-
állásból azt következtette, hogy nagy
erővel áll szemben és visszavonulá-
sunkat csütörtökön meg sem kísérelte
megzavarni. A székelyek nagyon
elegedelenek voltak, mikor parancsot
kaptak a visszavonulásra. Habár
embereinknek több mint fele sebes-
ült volt, haróit hedvük egy pillanatra
sem vesztett.

De vissza kellett vonnunk már
csak azért is, hogy jelentést küld-
hessünk Máramarosszigetre. Visó-
völgy közelében, ahol már rendben
találunk a telefonvonalat, egy bézite-
lefon-szüzület után érintkezésbe
léphetünk a máramarossi geti pa-
rancsnoksággal. Azt a parancsot
kaptuk, hogy kíséreljük meg az
ellenfelet még kis ideig feltartóztatni
Visóvölgy és Nagybooskó között,
ahol az ellenállás alkalmas terepet
találtunk, további hat óráig tartóztat-
tuk föl az ellenséget.

Ezalatt idő maradt arra, hogy a
mögöttünk fekvő falvakat kiürítsük.
Csapatunk emberfeletti hősiességgel
harcoltak és amikor csütörtök este
visszavonultunk máramarossziget felé,
alig volt emberünk, aki ne sebesült
volna meg. Az ellenség csak lassan
vonult tovább Máramarossziget felé,
mert a kemény ellentállásból arra
következtetett, hogy minden pillanat-
ban ellenségre akadhat. Így előőrei
csak pónként érték Máramarossi-
getre, miatt a mi részünkről Hosszu-
mezónél hatalmas seregcsapatok von-
ultak föl. Itt oszlatkoztunk a mie-
inkhez.

A Máramarosszigetnél betört oro-
szok helyzete reménytelennek mon-
dható. Döntő tulerőre fogunk találni,
míg visszavonulásunk csak a
Körösmező felé vezet keskeny
utvonat áll rendelkezésre.

Az, amit a mi székelyeink a kö-
rösmezői és nagybooskói harcokban
véghoztunk, valóságos hőskötemény.
Mindem egyes emberünk egy harcolt,
mintha a háta mögött legkedvesebb
jeit és legszeretettébjait tudta volna,
halált megvívó báorsággal és oadá-
lases hidegvérrel. Voltak egyes
sebesülteink, akiket nem lehetett
visszatartani a föl, hogy vissza ne
siessenek a harcra, ahol és amikor
Hosszmezőre érve, csapatainkhoz
oszlatkoztunk, katonáink, akik két
napig szakadatlanul harcoltak és akik
később jórómán alig volt olyan, aki
sebet nem kapott, csak azt kívánták,
hogy ismét az első sorban harcol-
hassanak.

Szegedi utca 69. njszám alatt egy
35 akós szüretelő kád, egy vastalap-
satu szüretlő, egy vshengerű szü-
retlő, egy permeterző a több kisebb-
nagyobb hordó jutányosan eladó.

Friss must kapható:
Fritz Sámuel özv. cégnél.
Logjobb
aszlali- és gyógyborok
Fritz Sámuel özv. cégnél
kaphatók.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmei.

(623)

84. fejezet.

Az öltöző homályában.

— Ezt mind én bírálom meg!
Hogy kit vegyek feleségül és kit
nem azt én határozom el és senki
más. Gondolja, hogy atyja, bátyja
vagy barátja vagyok. Nos, mint
barátot sem tudna szeretni?

— Mint barátot? gondolkozott
Mária. Miért ne? Ha méltónak
tart a herceg ur barátságára, én
örömmel lezek a barátja.

— Kivel van ön Rómában?

— A Pietro házaspárral. Igen
derék, becsületes emberek, életem
mentették meg s akkor ismer-
kedünk össze. Ők vettek rá, hogy
fellépjek, különben soha, de soha
nem táncoltam volna a nyilvános-
ság előtt.

— Jól van ön Pietróval?

— Bátyámnak, jó rokonnak te-
kintem.

— M., mielőtt eludni mennek,
beszéljen vele. Mondja el neki,
hogy én feleségül kérem kegye-
det. Hallgassa meg, mit mond
Pietro és e szerint cselekedjék. A
válaszért holnap ilyenkor eljövök.
Értette kicsikém? Brieite?

— Értettem, herceg ur és be-
szélni fogok Pietróval. Sőt azt is
ígérem, hogy ha Pietro azt mondja,
legyek a herceg ur felesége, hát
az lezek.

— S ha nem mondaná? kérdé
a herceg ekomorodva.

— Hát... hát... izé...
megkérdezném Luciót, hogy mi-
képen kell a férjet szeretni? Ha
megtanulhatom és a herceg ur
méltónak tart magához, talán még
meggondolnám.

— A legjobb, a legszebb, a
legkedvesebb reményekkel tavo-
zom, Mária Isten ármel, ma egész
éjszaka magáról álmodom...
Most pedig visszafutok a pábo-
lyomba és végignézem azt az ész-
bontó magyar táncot, mit maguk
csárdának neveznek...

— Csak tessék jól vigyázni,
különösen a bokázásra, mert az
nem könnyű ám, olyan idegen
muzsika mellett, mint az itteni.

A herceg megcsókolta Mária
kezeit, habár az ugyancsak tiltako-
zott ellene.

— Olyan nagy ur kezét csókol
a komédiás leányok, monda kel-
ken és elpirulva. Milyen jó, hogy
nem látta senki!

Alig volt kinn a herceg, Pietro
előbujt a függöny mögött.

Arca bíborvörös volt a magába
fojtott izgatottságtól.

Mária nevetett.

— Hallotta a herceget?

— Mária klasszonny, felelte
Pietro csak annyit mondok ma-
gának, hogy térdenállva adjon
hálát az Istennek a hártatlan
szerencsésért. A herceg komolyan
szereti őt, nem az erényére licit-
tált, hozzá kell monni, okvetlenül
hozza kell menni, a p.p.t. előte-
remjük a föld aml is, ő is örülni
fog és ő is elkövet mindent, hogy
a házasság létesüljön.

— Még nagyon fiatal vagyok.

— Nem baj. Barátok lesznek
addig, míg idősödik, ezt maga
most még nem érti, de hallgasson
reám, fogadja meg tanácsomat és
mondjon igent a hercegnak.

(Folyt. köv.)

Legujabb jó hír! **Kőbányai sör!** A mai naptól kezdve az ismert elsőrendű, legjobb minőségű, eredeti gyári töltésű **kőbányai világos, maláta sörök** és duplamaláta sörök nagyban és kicsinyben szerezhetők be: **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Van szerencsénk a jégvásárló t. közönség szives tudomására hozni, hogy a jéggyártást és jégkihordást már megkezdtük és

KRISTÁLYTISZTA MŰJÉG

malmi irodánkban (36. telefonszám), megrendelhető. Kisebb mennyiségű jég a malomtelepen és városi lisztüzleteinkben kapható.

50 kilóig a jég ára 6 fillér, ezen fölül mennyiségnél 4 fill.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban) **gazdasági gépraktáramban** a legujabb modellű **JOHNSTON** - eredeti! kéveköltős aratógépek már megérkeztek és szokot a legolcsóbb árban bocsátom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb megelégedésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legujabb négyzetes kukorica ültető is. - Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. - Raktáron tartok kifűtő Sisak-féle kéveköltő zsinogot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tükörcsél kormányssal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utánzatu vaspálcás boronákat, répa és szecsakavógókat. - Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavító műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoskerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő géppel a legkomplikáltabb munkákat végzem. - Vízvezeték és fürdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. - Magamat a n. é. közönség szives pártfogásába ajánlván, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapak állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények. **Telefon szám 126.**

Első magyarországi sirkőgyár.

Nálam az összes márvány- és **granit sirkövek** 25%-al olcsóbban kaphatók mint eddig voltak, mivel azokat újonnan berendezett gyáramban magam készítem.

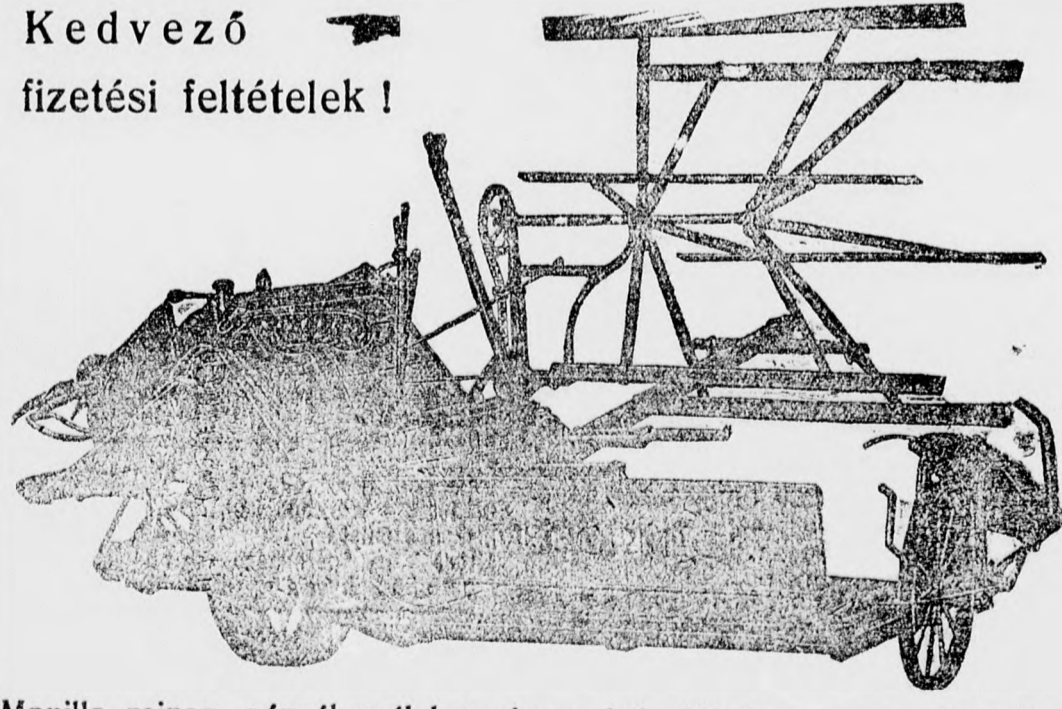
Vasbeton sirköveket 6 személyre, 25 évi felelősség mellett 800 kor.-ért vállalom 3 évi törlesztésre, kamatmentesen.

GLÜCK LAJOS
Makó, Szegedi-utca, saját ház.

A dái ugaron a osorgó tövében **10 köblös ugarföld** tanya épülettel együtt gabona vagy hagyma alá haszonbérbe kiadó, vagy örökáron eladó, továbbá egy és fél köblös, valamint 2 és fél köblös ugar a királyhegyesi utra véggel szinte haszonbérbe kiadó, vagy örökáron eladó. Ertekezni lehet Báró Erdélyi utca (Nagy Orosz-utca) 15. szám alatt **Sárkány Imrével.**

POÓR ENDRE gyógyszerésznél kapható Makón **VILMA-CRÉM** gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szepítő, málfolt, arc- és kézvrösség és mindenféle bőrtisztítatlanság ellen **Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfjító szer.** Ára: Vilma krém 1 korona. Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfjító 1 korona. Ezek piperezerek több kiállításos érmeikkel lettek kiállítva.

Kedvező fizetési feltételek!

Magyar állami két hengeres magánjárók, legujabb motorok, golyós csapágyas cséplőgépek, gazdasági kis motorok, takarmánykamarak. Világhírű **„Cormick“** aratógépek, fűkaszálók, lógereblyék -tárcsás boronák. - Manilla zsinog, páncél acél kormányu ekék. Mindennemű gazdasági gépek, olajok, kenőcsök tömitő anyagok. Mindennemű gépekhez való alkatrészek a legelőnyösebben kaphatók:

Glück Samunál Makón.

Nyomatott Dr. Kiss Pálnak a „Makói Független Ujság” villanygőrré berendezett gyorsajtóján. Makón